

JAMIYATDA EKOTURIZM MADANIYATINI SHAKLLANTIRISH

Mo'xanov Murod Mo'xan o'g'li
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti,
Turizm fakulteti, Turizm va mehmonxona
biznesi kafedrasida katta o'qituvchisi
E-mail: murodmukhanov1988@gmail.com,
F-+998909265760

Annotatsiya. Ekoturizm - bu tabiatni muhofaza qilish va uning resurslaridan oqilona foydalanish asosida rivojlanadigan turizm turi bo'lib, bu yo'nalish jamiyatning ekologik ongini oshirish va tabiiy boyliklarni saqlashda katta rol o'ynaydi. Ekoturizmning asosiy maqsadi, sayyohlarni tabiiy va madaniy muhitlar bilan tanishtirish, shu bilan birga, atrof-muhitga zarar yetkazmaslik va mahalliy aholi uchun iqtisodiy foyda keltirishdir. Jamiyatda ekoturizm madaniyatini shakllantirish, ekologik ongni rivojlantirish va atrof-muhitga bo'lgan munosabatni yaxshilash jarayoni muhim ahamiyatga ega.

Kalit so'zlar. Ekoturizm, ekoturizm madaniyati, ekologik ong, barqaror rivojlanish, tabiatni saqlash, mahalliy jamoalar, ekoturizmning ijtimoiy-iqtisodiy ta'siri, ekoturizmni rivojlantirish, ekologik ta'lim, ekoturizm, madaniy meros.

KIRISH. Ekoturizmning asosiy prinsiplari barqarorlik, tabiiy resurslardan oqilona foydalanish, turli madaniyatlarni hurmat qilish va mahalliy aholi hayotini qo'llab-quvvatlashdir. Bu prinsiplar ekoturizm madaniyatining shakllanishi uchun muhim poydevor yaratadi. Jamiyatda ekoturizm madaniyatini shakllantirishda quyidagi asosiy jihatlar e'tiborga olinishi zarur: Barqaror rivojlanish deganda ekoturizm rivojlanishi tabiat va ijtimoiy-iqtisodiy tizimlarning barqarorligiga zarar yetkazmasligi kerak. Tabiiy resurslar, sayohat infratuzilmasi va mahalliy madaniyatning saqlanishi ekoturizmning muhim qismlaridan biridir.

Ekologik ta'lim bu ekoturizm sayohatlari, tabiiy va madaniy boyliklar, ularning ahamiyati, ekologik muammolar haqida sayyohlarga ma'lumot berishni o'z ichiga oladi. Bu orqali ekologik ta'limni kuchaytirish va jamiyatning ekologik ongini oshirish mumkin.

Mahalliy jamoalarni qo'llab-quvvatlash - ekoturizmning asosiy maqsadi mahalliy aholi uchun iqtisodiy imkoniyatlar yaratishdir. Bu turizm turi mahalliy madaniyatni, san'atni va an'analarni saqlashda ham yordam beradi.

Jamiyatda ekoturizm madaniyatini shakllantirish, nafaqat ekologik ongning rivojlantirish, balki ijtimoiy-iqtisodiy manfaatlarni ham ta'minlaydi. Ekoturizmning rivojlanishi, mahalliy aholi uchun yangi ish o'rinlarini yaratishga yordam beradi. Shuningdek, ekoturizm sayohatlari mahalliy iqtisodiyotga hissa qo'shadi, chunki turizm xizmatlaridan foydalanuvchilar, joylardagi do'konlar, restoranlar va boshqa infratuzilmalar bilan aloqada bo'ladi.

Jamiyatda ekoturizm madaniyatining shakllanishi ijtimoiy barqarorlikni ta'minlashda ham muhim rol o'ynaydi. Mahalliy jamoalar o'zlarining madaniy merosini saqlab qolishga va tabiiy resurslarni to'g'ri boshqarishga intilishadi. Ekoturizm, shuningdek, insonlarni ekologik barqarorlikka erishish uchun zarur bo'lgan ijtimoiy mas'uliyatni anglashga undaydi.

Ekoturizm madaniyatini shakllantirish uchun turli tashkiliy faoliyatlar amalga oshirilishi lozim. Bu jarayonda hukumat, mahalliy jamoalar, ilmiy-tadqiqot muassasalari va turizm sohasidagi mutaxassislar o'rtasidagi hamkorlik juda muhimdir.

Keng qamrovli ta'lim dasturlari - Ekoturizm madaniyatini shakllantirishda, atrof-muhitni muhofaza qilish va ekologik mas'uliyatni oshirish bo'yicha ta'lim dasturlari tashkil etilishi zarur. Bu dasturlar ekologik ta'limni kengaytirish, tabiiy boyliklar haqida bilimlarni oshirish, shuningdek, ekoturizmni rivojlantirishning foydalari haqida jamoatchilikni xabardor qilishni o'z ichiga olishi kerak.

Mahalliy infratuzilmani rivojlantirishda deganda ekoturizmni rivojlantirish demakdir. Ya'ni bu, bir tomondan, sayohatlarni osonlashtirish, ikkinchi tomondan esa tabiatga zarar yetkazmaslik uchun ekologik jihatdan toza transport vositalarini, mehmonxonalarni va boshqa inshootlarni qurishni anglatadi.

Boshqaruv tizimi va monitoring ekoturizmning barqarorligini ta'minlash uchun qat'iy mexanizmlarning joriy etilishini talab etadi. Tabiatni asrash va uning resurslarini qayta tiklash tizimlari ham joriy etilishi muhimdir.

Ekoturizmning barqaror rivojlanishi jamiyat uchun bir qancha ijobiy ta'sirlarni keltiradi. Tabiiy resurslarni saqlash va atrof-muhitga zarar bermaslik orqali ekoturizm ijtimoiy va iqtisodiy manfaatlarni uyg'unlashtiradi. Ekoturizm sayohatlarining oshishi natijasida mahalliy jamiyatlar tabiiy va madaniy boyliklardan to'g'ri foydalanish va ularni saqlashda yanada faol ishtirok etadilar.

Bundan tashqari, ekoturizm, jamoalarni ekologik muammolarga qarshi kurashish va ijtimoiy barqarorlikni saqlashda faol ishtirok etishga undaydi. Ekoturizm orqali ekologik madaniyat shakllanib, tabiat va madaniyatni saqlashning ahamiyati xalq orasida keng tarqaladi.

Jamiyatda ekoturizm madaniyatini shakllantirish, ekologik barqarorlikni ta'minlash va jamiyatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga hissa qo'shish uchun zaruriy choralarni ko'rishni talab qiladi. Ekoturizm, ekologik ta'lim va mahalliy jamoalar bilan hamkorlik orqali barqaror rivojlanishning asosiy yo'nalishlaridan biriga aylanishi mumkin. Jamiyatda ekoturizm madaniyatini shakllantirish, kelajakda tabiatni muhofaza qilish va barqaror rivojlanishning kafolati bo'ladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Barber, N. (2018). Sustainable Tourism: A Global Perspective. London: Routledge.
2. Honey, M. (2008). Ecotourism and Sustainable Development: Who Owns Paradise?. Washington, D.C.: Island Press.
3. Sharpley, R. (2009). Tourism Development and the Environment: Beyond Sustainability. London: Earthscan.
4. Zhang, H., & Lee, W. (2012). Ecotourism and the Environment. New York: Springer.